

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Jiří Weigl:

Výroční cena IVK za rok 2017
Václavu Pavlíčkovi

Václav Klaus:

Rezolutní NE hrátkám s migrací

Ivo Strejček:

Beznaděj britské politiky

Otázka IVK: Jaké je poučení z německých parlamentních voleb? (**Václav Klaus, Jiří Weigl, Rudolf Jindrák, Petr Robejšek, Ivo Strejček, Alexandr Vondra, Benjamin Kuras, Aleš Valenta, Petr Hampl, Luboš Zálom**)

Ladislav Jakl:

Začarovaný kruh kolem Severní Koreje

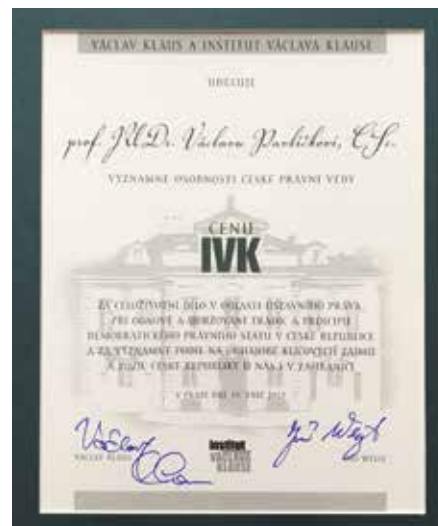
Výroční cena IVK za rok 2017 Václavu Pavlíčkovi

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Letošní Cenu IVK, kterou Institut Václava Klause každoročně uděluje jedné vynikající osobnosti z oblasti společenských věd, letos získal prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSC. – doyen naší právní vědy a osobnost, jejíž odborné názory a postoje pomáhaly formovat naši současnost. Diplom, který laureát obdržel dne 19. září 2017 v sídle IVK v Praze na Hanspaulce, oceňuje jeho „celoživotní dílo v oblasti ústavního práva, při obnově a udržování tradic a principů demokratického právního státu v České republice a za významný podíl na obhajobě klíčových zájmů a na pozic České republiky u nás i v zahraničí“.

Profesor Václav Pavlíček svým životním přiběhem jakoby ztělesňoval složitosti, přelomy a přerovy poválečného vývoje naší země. Svoji profesní dráhu zahájil tehdejší absolvent Právnické fakulty UK v Praze na konci padesátých let, byl aktivním účastníkem přeměn, jež vstoupily do historie pod

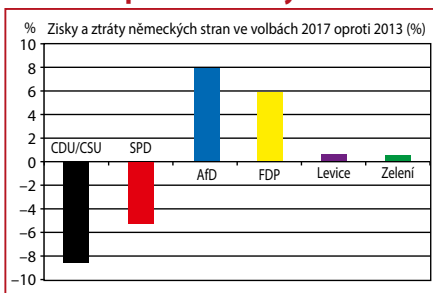

názvem Pražské jaro, následně byl za to normalizačním režimem profesně postižen a vyhozen z fakulty.

K plnohodnotné akademické práci se mohl vrátit až po roce 1989, kdy se ve funkci proděkana Právnické fakulty zasloužil o znovuvybudování moderní výuky práva a jako dlouholetý vedoucí katedry ústavního práva o obnovu této vědecké disciplíny u nás. Od té doby vychoval několik generací studentů, učitelů a právních expertů. ▶

ŘÍJNOVÝ GRAF IVK

Překvapení německých voleb

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 18. 10. 2017

Profesor Pavlíček byl vždy viditelným a hlasitým obhájcem zásad demokratického právního státu a obhájcem naší státnosti, suverenity a nezpochybnitelnosti právních poměrů u nás. Jeho názory, postoje a expertní stanoviska měla velký vliv při obhajobě mezinárodního postavení naší země na mezinárodní scéně, především ve vztahu k poválečnému vývoji, odsunu Němců, dekretům prezidenta republiky a v otázkách restitucí majetku. Ve svém odborném díle i ve veřejném působení vždy jedno-

značně prosazoval české postoje a národní zájmy a také byl za to mnohokrát vystaven nepřízní názorových odpůrců a jejich politických soupeřů. Vždy dokázal své názory veřejně a statečně obhájit a je do současnosti ve veřejném prostoru stále jednou z našich nejvýraznějších právních autorit. Ocenění zasluhuje i jeho angažovanost v neziskovém sektoru – od roku 2000 působí jako předseda Hlávkovy nadace.

Profesor Václav Pavlíček, zasloužilý vysokoškolský učitel, který dodnes předává své

znalosti studentům, autor rozsáhlého vědeckého díla, organizátor vědeckého života obdržel od prezidenta republiky v roce 2015 státní vyznamenání – Medaili za zásluhy. Letošní Cenu IVK převzal na setkání, kterého se zúčastnili i laureáti uplynulých let – Stanislava Janáčková, Milan Knížák a Dušan Tříška.

Vážíme si toho, že profesor Pavlíček mnohokrát vystupoval na akcích IVK či publikoval na stránkách periodik IVK a těšíme se, že tato spolupráce bude dále pokračovat.

Rezolutní NE hrátkám s migrací

Václav Klaus

Na letošním Rhodoském fóru se vedla debata i o migraci. Dostal jsem se v ní do ostrého střetu s jejími politicky korektními obhájci. Můj úvodní projev obsahoval následující argumenty.

Aprioristické, politicky korektní, progresivistické, v podstatě merkelovské postoje k migraci jsou založeny na zcela ošidném předpokladu, že je migrace pozitivním společenským jevem a že migrovat mezi státy je normální. S tím nelze souhlasit. Normální je nemigrovat. Normální je akceptovat zemi, ve které se člověk narodil a má tam svou rodinu, identifikovat se s ní, považovat ji za svou domovinu a žít v ní. Emigrace musí být považována za extrémní způsob řešení existenčního problému konkrétního člověka.

Normální je nemigrovat. Normální je akceptovat zemi, ve které se člověk narodil a má tam svou rodinu, identifikovat se s ní, považovat ji za svou domovinu a žít v ní.

Právě ten konkrétní člověk je klíčový. Netrápí nás *individuální migrace*, tento pomalý, v malém množství probíhající, v podstatě pokorný, neagresivní, a proto nedestruktivní proces, kterého jsme svědky celá staletí a tisíciletí. O individuální migraci není důvod vést spor. Průvodním jevem dnešní doby je však nikoli pomalá a pokorná, nýbrž o proměnu společnosti usilující *masová migrace*. Ta je z řady důvodů dnešními politickými elitami uměle stimulována a přímo či nepřímo organizována a řízena.

Organizátoři Rhodoského fóra předem zaslali řečníkům návrh „hlavních bodů k diskusi“. Nevěřil jsem svým očím. Obsahoval otázky typu „jakou formu by měla migrace mít?“, „jak získat z migrantů co nejvíce? (how to get the most out of the migrants)“, „jak řídit migraci?“. To jsou pro mne otázky

nepříjemné. Jedinou relevantní otázkou je, „jak se bránit migraci?“, nebo eventuálně „jak ji minimalizovat?“.

Masová migrace je negativním jevem jak pro zemi, kam migranti směřují, tak pro zemi, odkud odcházejí. Vyvolává změny etnického složení obou typů zemí. Vede k velkým kulturním, sociálním a politickým konfliktům, šokům a prnutím. Narušuje zvyky, obyčeje, vzorce chování, způsob života, které se postupně vyvíjely po staletí a tisíciletí a které vedou k unikátní a neopakovatelné specifčnosti jednotlivých zemí.

Dnešní spor o migraci není sporem mezi humanismem a xenofobií, ani mezi solidaritou a egoismem. Je sporem zastánců svobody a národního státu s odpůrci svobody a národního státu. Masová migrace je obhajována dnes již zcela zdiskreditovanou doktrínou multikulturalismu.

Nemohu přijmout politicky korektní, ale zcela prázdnou rétoriku, která zdůrazňuje „vzájemný respekt“ a „přijetí identity jiných“ a která hlavně varuje před xenofobií. Dnešní spor o migraci není sporem mezi humanismem a xenofobií, ani mezi solidaritou a egoismem. Je sporem zastánců svobody a národního státu s odpůrci svobody a národního státu.

Masová migrace je obhajována dnes již zcela zdiskreditovanou doktrínou multikulturalismu. Ta je slepou uličkou. Aby mohly jednotlivé státy fungovat, potřebují alespoň minimální (vůbec ne malý) stupeň homogenity, nikoli maximum heterogenity a diverzity. Právě to se ideologie multikulturalismu dlouhodobě snaží popírat. (Důsledně odlišujeme evolučně, spontánně vzniklou multikulturalitu v různých místech světa od agresivní a konstruktivistické ideologie multikulturalismu.)

Žiji v Evropě, která má specifickou historii a navíc nové charakteristiky spojené s institucionálním uspořádáním Evropské unie.

Dnešní migrační vlna je v Evropě vyvolána tím, že byly hranice EU po dlouhou dobu otevřené a nehlídané a že se na tom nic nezměnilo ani po událostech roku 2015. Neschopnost, absence vůle, ne-li dokonce záměr klíčových evropských politiků jsou příčinou pokračující migrace. Tito lidé pravděpodobně stále ještě věří v utopickou ideu Schengenu, která se ukázala být fatálně chybnou a neudržitelnou. Společnosti bez hranic nemohou existovat.

Žiji ve střední Evropě, která zažila čtyři desetiletí komunismu. Tento prožitek zostřil naše pohledy na společenské události. Lidé v tomto regionu nemohou zapomenout na komunistické experimenty, které byly ve své podstatě podobné dnešnímu migračnímu experimentu. Nezapomínají na neautentickou solidaritu vynucovanou z vnějšku, na výzvy k sebeobětování se ve jméno budoucnosti a na pokusy vytvořit nového evropského člověka. To, co se děje dnes, není od minulých pokusů příliš vzdálené.

Společnosti nemohou existovat bez hranic.

Jsem navíc z malé středoevropské země. Rozdíl mezi malými a velkými zeměmi je v pohledu na migraci zásadní. Pro malé země je hrozba masové migrace něčím úplně jiným než pro země velké. Ty by si toho měly být vědomy, ale bohužel nejsou.

Dnešní migrační vlna primárně nebyla způsobena situací v zemích na Blízkém východě a v severní Africe. Je důsledkem již delší dobu probíhající evropské krize, systémových defektů evropské politiky a evropského institucionálního uspořádání, slabosti a předsudků evropských politických elit. Dnešní politika německého a bruselského establishmentu se stala pro Evropu větším nebezpečím než samotní migranti.

Má kritika proto nemíří na migranty. Míří na současnou Evropu. Termín „migrační projekt“ je namístě. Dnešní masová migrace není důsledkem spontánního, respektu hodného lidského chování. Je důsledkem mylného projektu multikulturalních politiků elit.

Právo 9. 10. 2017

Prohlášení k událostem v Katalánsku

Jsme pobouřeni brutalitou madridské vlády, s jakou zasahuje proti dnešnímu referendu o nezávislosti v Katalánsku. Považujeme za nepřijatelné, aby kterákoliv vláda zneužívala ozbrojené síly, násilí a represe k potlačení těch, kteří chtějí svobodně vyjádřit svůj názor. Evropská komise v poslední době opakovaně kritizovala Polsko a Maďarsko za údajné nedodržování vlády práva i tzv. evropských hodnot, a proto těmto zemím vyhrožovala sankcemi. Žádáme Evropskou komisi, aby podobně odsoudila španělskou vládu za její nedemokratické a zcela nepřijatelné jednání.

Václav Klaus a kolektiv IVK (Jiří Weigl, Ladislav Jakl, Ivo Strejček, Petr Hájek, Boris Šťastný a Petr Macinka), 1. října 2017

Beznaděj britské politiky

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Jednání o odchodu Británie z EU jsou zablokovaná. Vystoupení britské ministerské předsedkyně Theresy Mayové v italské Florencii proto bylo očekáváno s jistým napětím, ačkoliv hlavní vyjednávač brexitu za EU Michel Barnier se akce demonstrativně nezúčastnil. Obratně tak předvedl, kdo tahá za delší konec vyjednávacího provazu. A protože florentský projev Mayové byl beznadějný, mohl jej Barnier na dálku označit jako „konstruktivní projev vyjadřující ochotu ministerské předsedkyně posunout rozhovory kupředu“.

Kdybychom rychlost a způsob provedení brexitu chápali pouze jako izolovanou otázku řešení vztahu Londýn – Brusel, na britském vyjednávacím váhání by nám příliš nezáleželo. Ale není tomu tak. Na rozhodnost Britů, jak budou v odchodu z EU postupovat a kam směřovat, na jejich přesvědčivosti a jasnosti, jak budou formulovat své cíle, závisí do jisté míry i úspěšnost

souboje ostatních eurorealistických politických formací s centralizační osou Berlín – Paříž – Brusel.

V tomto ohledu je situace tristní. Evropským vyjednávačům se podařilo zavléci britskou stranu do časové pasti. To si Britové způsobili sami – jsou váhaví, nepřipravení, nerozhodní a postrádají přesvědčivého politického vůdce.

Mayová ve Florencii tyto charakteristiky britské vyjednávací pozice nejen potvrdila, šla ve své politice euroappeasementu ještě dál. Vyhlásila, že Británie navrhuje po březnu 2019 (oficiálním datu ukončení období brexitu) další „dvouleté přechodné období“, a naznačila, že splní Bruselu vše, co doposud tvořilo vyjednávací třetí plochy: přihlásila se k plnění sporných finančních nároků EU i po roce 2019; slíbila, že práva občanů EU v Británii budou plně zachována „na úrovni dnešního stavu“; a připustila, že jurisdikce Evropského soudního dvora nad britským právem nekončí březnem 2019.

Premiérka potvrdila, že dnešní britská politika z EU sice verbálně „odchází“, moc vážně to asi nemyslí.

Evropská unie a její elity mají za sebou obávaný politický rok významných voleb: v Ni-

zozemí, ve Francii a v Německu. Zvládly jej v pohodě. Vcelku snadno překonaly šok z výsledků britského referenda, k čemuž jim pomohli Britové sami. Následná beznadějnost britských vyjednávačů pomohla oslabit protibruselské politické síly, které do voleb ve svých zemích vstupovaly. A tvrdost, s jakou se Barnierově týmu podařilo zatlačit nepřipravené Brity, je třeba chápat jako vzkaz Bruselu dovnitř EU: na odchod si dejte zajít chuť!

V celém tomto kontextu je třeba říci, že afektované, ale obsahově zoufalé vystoupení britské premiérky Mayové ve Florencii bylo dalším rozčarováním a zklamáním. Potvrdilo, že ze současné politické Británie lze jen s obtížemi čekat spojeneckou podporu v boji s euroelitami.

Bude to na několika odvážných, jasných, srozumitelných „kontinentálních“ lídrech. Na jejich schopnostech formulovat vizi a vysvětlit občanům, proč, jak a kam má Evropa jít. Na jejich ochotě povznést se nad nepodstatné rozdíly (viděno optikou úkolu doby – „řešení“ Evropy), které je navzájem prozatím rozdělují, ale spojit své síly a spolupracovat. Británie se pak připojí.

Stanovisko ke dni 26. 9. 2017

OTÁZKA IVK

Jaké lze vyvodit poučení z německých parlamentních voleb?

Strany, které společně nebo střídavě vládou v Německu už od války, zaznamenaly nejhorší výsledky od konce 40. let. Zároveň se do německého parlamentu poprvé v historii dostala skutečně opoziční nelevicová strana. To vypovídá mnohé o německé společnosti, podstatným způsobem mění německou politickou mapu a také patrně zásadně zkomplikuje jednání kolem sestavování nové německé vlády. Nás ale zajímá něco jiného. Jaké poučení z těchto voleb si můžeme vzít my? Co tyto výsledky znamenají či mohou znamenat do budoucna pro nás, pro evropskou integraci a pro mezinárodní situaci vůbec? Na co se máme připravit? Čeho se máme obávat, či naopak co a jak bychom popřípadě mohli využít pro sebe?

Václav Klaus

Výsledek německých voleb je obrovským povzbuzením pro všechny české i evropské demokraty. Úžasným výsledkem je

ztráta čtvrtiny hlasů merkelovské CDU, pětiny hlasů schulzovské SPD a naopak zisk 13 % hlasů politickým a mediálním establishmentem demonizované AfD.

Jsem velmi rád, že jsem mohl svoji podporu AfD v posledních týdnech a měsících opakovaně vyjadřovat přímo na německé půdě na řadě předvolebních shromáždění. Ukázalo se, že ne všichni Němci se nechali zastrašit nenávisťou propagandou

proti AfD, kterou nakonec zvolil každý sedmý německý občan.

Je to i velký impulz pro volby u nás, snad se ani občané ČR nenechají ovlivnit mediální propagandou a použijí vlastní rozum.

Výsledek parlamentních voleb v Německu je pro Angelu Merkelovou Pyrrhovým vítězstvím. ▶

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Německé volby prokázaly zničující vliv politiky kancléřky Merkelové na tradiční německé politické strany. Za dlouhá léta své vlády se jí podařilo dokonale potlačit kritickou diskusi o politických problémech Německa jak uvnitř své strany a vládní koalice, tak i na celé parlamentní úrovni. Společnosti byla vnucována myšlenka, že vůči politice kancléřky neexistuje alternativa. Německé parlamentní politické strany se postupně slily v jakousi novodobou Národní frontu, sledující politickou linii blížící se více a více politice a ideologii strany Zelených. Občanská prava, kdysi základ adenauerovské Spolkové republiky, fakticky zanikla – merkelovská CDU aktivně převzala a razí levicově pokrokovářská témata a je od SPD neodlišitelná.

Zničilo to jak SPD, tak CDU. Do nečekané těžké pozice spadla v důsledku toho rovněž bavorská CSU. Demokratickou pluralitu proto v těchto parlamentních volbách zachraňovala AfD, která byla ze strany současného německého establishmentu napadána s iracionální nenávisť a zuřivostí, připomínající postoj k disidentům za minulého režimu. Volby zásadní změnu nepřinesly, ukázaly však krizi německé demokracie a nabouraly pečlivě budovanou fasádu vzorové země, již levicovní pokrokaři již chtěli pasovat na nového vůdce svobodného světa.

Rudolf Jindrák
bývalý velvyslanec ČR
v SRN

Z výsledků německých parlamentních voleb by se měly poučit naše politické strany a hnutí zejména v tom, že se nevyplácí ztrácet vlastní profil a navzájem si vykrádat volební programy. Myslím, že voliči v Německu nevolili velké strany – CDU/CSU a SPD – právě kvůli tomu, že jim tyto strany nedokázaly nabídnout jasné priority a vyprofilovaná témata, která lidi opravdu trápí.

Z hlediska mezinárodní politiky hodnotím výsledek parlamentních voleb v Německu pozitivně. Jednak po dlouhé době v Německu zazněla a voliči byla reflektována kritika způsobu evropské integrace, jednak získáváme čas a prostor pro vyjednávání. Sestavování nové vládní koalice jistě bude trvat delší dobu a Německo tudíž nebude moci spolu s Francií a bruselskou byrokracií s takovou intenzitou tlačit na některé avizované reformy EU.

Petr Robejšek
zakladatel Realistů

Hlavní příčinu volebního výsledku je třeba vidět v kancléřce. Německu a Evropě nevládla silná kancléřka, nýbrž váhavá a k ústupkům připravená Angela Merkelová. Moc používala pouze k prosazování

ústupků vůči aktérům, kterým se neodvážila vzepřít. Tak ustoupila bankéřům a zachránila v roce 2008 zkrachované banky. Ze stejných důvodů porušila Maastrichtskou smlouvu a vydržuje zbankrotované Řecko. Ta samá slabá kancléřka ustoupila migrační invazi. Tato éra je u konce a připravuje se scéna pro jejího nástupce.

To, že je AfD zastoupená v Bundestagu, je významný přínos pro zachování demokracie v Německu. V parlamentu je teď opravdová opoziční strana. AfD odmítá způsob, který politici etablovaných stran používají při výběru problémů, kterými se má politika zabývat, a způsob, jak je řeší. Navíc je AfD opravdu konzervativní a národovecká strana a to donutí ostatní strany, aby znovu kladly důraz na svou ideovou odlišnost.

V evropské politice zažijeme obvyklé ujišťování o pokroku evropské integrace. To však bude pouze nepřesvědčivě maskovat pokračující slábnutí EU. Když SPD poruší slib jít do opozice, tak bude tento proces pomalejší, než když svůj slib (proti mému očekávání) splní.

Další oslabování EU otevře i pro země naší velikosti prostor pro uskutečňování národních zájmů. K tomu je ale nutné, aby v čele naší země stála vláda, která chápe, co národní zájmy jsou, a má schopnosti a vůli je prosazovat. Naše vláda se navíc musí vážně připravovat na možné opuštění nebo na rozpad Unie. Francie je v kritické hospodářské situaci a potřebuje se nutně skrýt pod deštník společných (tj. německých) eurofinancí. Bude-li Merkel vládnout s SPD, tak je pravděpodobnost toho, že Macronovi vyjde vstříc, poměrně vysoká. To by pro nás mělo negativní důsledky a pravděpodobně by si vynutilo odchod z Unie. ▶

NOVINKA

Marie Terezie 300 let od narození

Jiří Weigl, Jan Sechter, Ferdinand Trauttmansdorff
Jaroslav Čechura, Jindřich Forejt, Karl Vocelka
Vladimír Liška, Milan Hlavačka, Eduard Maur
Josef Pekař, Václav Junek, Michal Škořepa

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Publikace č. 39/2017

Institut Václava Klause nabízí sborník „Marie Terezie – 300 let od narození“ (2017), do něhož přispěli **Jiří Weigl, Jan Sechter, Ferdinand Trauttmansdorff, Jaroslav Čechura, Jindřich Forejt, Karl Vocelka, Vladimír Liška, Milan Hlavačka, Eduard Maur, Josef Pekař, Václav Junek a Michal Škořepa**. V příloze je Pragmatická sankce z 19. dubna 1713, patent Marie Terezie o všeobecném školním řádu a robotní patent. Nechybí ani reprodukce barevných obrazů Marie Terezie. Editorem je **Marek Loužek**.

130 stran, cena 165 Kč.

objednávky na: www.institutvk.cz

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Německé parlamentní volby byly „volbami v řadě“ volebního roku 2017. Neprobíhaly v politickém vakuu a nebyly reflexí výhradně vnitroněmecké společenské debaty. Byly součástí i výsledkem procesů, které probíhají v dnešní EU a které se týkají každého členského státu tohoto spolku.

Tato série voleb ukázala nejméně, že došlo k proměně charakteru politického sporu. Již není veden o ekonomiku, ale má rozměr hodnotový. Více multikulturalismu, nebo návrat k národním kulturním kotvám? Více feminismu, genderismu a homosexualismu, nebo rodina? Více nadnárodního a nedemokratického rozhodování, či renesance touhy „víc si do toho mluvit sami“?

Tradiční politické strany oslabují, nebo se zcela hroučí. Jednak proto, že ustrnuly v poválečném politickém stereotypu stavět volební soubor výhradně na ekonomických tématech, jednak proto, že vyjít vstříc hodnotovým tématům by v důsledku demaskovalo jejich vlastní letité politické selhávání. Občané to cítí, a proto mají stále intenzivnější potřebu volit „antisystémové“, neboť v takové volbě vidí návrat k „systému“.

Přesto je stále nejasné, jak daleko již došla renesance „sváru“ jako základního předpokladu zdravého fungování demokracie; jak postoupila touha a odhodlání části voličů odmítnout politickou korektnost a detabulizovat zakázaná témata. Vládnoucí estab-

lishment, odtržen od reality, sílí signály od části voličů stále ignoruje, považuje tuto část veřejnosti za „ty, kteří tomu nerozumí“, za „ty zlé, nesnášenlivé a nahnědlé“ a proti jejich vůli bezohledně protlačuje již prokazatelně zdiskreditované koncepty, vše v atmosféře mediálních manipulací a vyslovených lží.

Pukliny, které série voleb 2017 obnažila, se nebudou vyhlazovat – ale prohlubovat. Před nedávnem to explicitně vyjádřil Juncker – odpovědi bude více „hlubší a solidárnější integrace“. Do české politiky se tento nápad přelil v podobě „závodu o tvrdé jádro“. Bylo by fatální chybou, kdyby čeští politikové v této „soutěži“ toužili být premianty. Předvolební sliby to však naznačují. Bohužel.

Alexandr Vondra
bývalý vicepremiér
pro evropské záležitosti

Z německých voleb vyplývá pro standardní pravici – a to i u nás – dvojí poučení. Za prvé – CDU/CSU pod vedením Angely Merkelové dávno opustila konstantu, kterou se dříve úspěšně řídili Franz-Josef Strauss i Helmut Kohl, že totiž napravo od nich nesmí být prostor pro žádnou stranu. Merkelová svým posunem doleva sice téměř vygumovala SPD, ale prostor napravo uvolnila alternativám. Rozdíl mezi Merkelovou a Kohlem lze dobře ilustrovat na jejich reakcích na problém s masivním přílivem přistěhovalců. Když Kohl začátkem devadesátých let čelil podobným problémům s přistěhovalci z východu, zejména z Balkánu, azylovou politiku výrazně přitvrdil a na

sousedech si vynutil návratové dohody, čímž úspěšně eliminoval vzestup Schönhuberových republikánů. Merkelová reagovala naprosto opačně, když neuváženě otevřela náruč pro přistěhovalce z Blízkého východu a Afriky, a teď se jí to u voleb jako bumerang vrátilo.

Druhé poučení bude na první navazovat – totiž o nepoučitelnosti tzv. standardní pravice v dnešní nejen německé, ale i evropské politice. Předpokládám, že přes potíže povolebního vyjednávání a spory zejména mezi CSU a Zelenými uzavře Merkelová koalici zvanou „jamajka“. Verbálně ji bude obhajovat „evropským“ zájmem, ale v zásadě jí půjde o to, aby délkou svého působení v kancléřství překonala své novodobé německé předchůdce. Cenou za tuto osobní ambici budou další ústupky současné vlně levicového progresivismu, například zákaz aut se spalovacím motorem, a tím i postupný rozpad německé standardní politiky, jak ji po válce známe. CDU se koalici se Zelenými posune dál doleva a tím bude napravo otevírat jen větší prostor alternativám. Osobně se ovšem z tohoto vývoje nijak neraduju. Mám spíš obavy, co nám Německo, v budoucí Evropě bez Británie naprosto dominantní síla, ještě natropí.

Benjamin Kuras
spisovatel

Nepochybný úspěch, ale na jásání brzo. Mainstreamové strany v celé Evropě, včetně těch nominálně pravicových, se posunuly tak daleko k levicovému extrémismu,

NABÍZÍME

Česko-německá DEKLARACE

dvacet let poté

Václav Klaus, Jiří Weigl, Rudolf Jindrák, Václav Pavlíček
Aleš Valenta, Jindřich Dejmek, Václav Junek, Lukáš Novotný
Vladimír Handl, Ota Filip, Jindřich Forejt

instit
VÁCLAVA
KLAUSE

Publikace č. 38/2017

Institut Václava Klause nabízí sborník „**Česko-německá deklarace – dvacet let poté**“ (2017), do něhož přispěli **Václav Klaus, Václav Pavlíček, Aleš Valenta, Rudolf Jindrák, Jiří Weigl, Jindřich Dejmek, Lukáš Novotný, Vladimír Handl, Václav Junek, Ota Filip a Jindřich Forejt**. V příloze jsou plné znění česko-německé deklarace, projev premiéra Václava Klause při podpisu deklarace, projev českého premiéra v Poslanecké sněmovně 11. února 1997, vzpomínka Václava Klause na Helmuta Kohla a osm fotografií z podpisu deklarace. Editorem je **Marek Loužek**.

140 stran, 100 Kč

objednávky na: www.institutvk.cz

politické korektnosti, anti-patriotismu a anti-demokracii, že klasický konzervatismus (a vlastně dokonce i původní nelevicový liberalismus) se jim jeví jako pravcové extrémní hraničící s nacismem a ze všech sil jim znemožňují přístup k moci. Téměř deset let se už podobnému volebnímu úspěchu těší Geert Wilders v Holandsku a Marine Le Pen ve Francii, ale bruselskou nadnárodní politiku celoevropské sebevraždy se jim dosud nepodařilo podstatně zvrátit a ta naopak akceleruje. Změnit to asi nepůjde, dokud nezískají většinu k sestavení vlád.

Aleš Valenta

Institut Václava Klause

Budoucí německá vláda bude slabší, takže politický tlak SRN vůči sousedům i v rámci EU by se mohl snížit. Obě varianty budoucí vlády (velká koalice nebo Unie/FDP/Zelení) se budou rodit velmi těžce. Fatálně oslabená SPD ví, že další čtyři roky v objetí Merkelové by pro ni mohly znamenat ztrátu statusu *Volkspartei*. Navíc nechce, aby AfD připadla role největší opoziční strany. Slabinou druhé varianty je vztah CSU a Zelených. CSU ztratila přes 10 % hlasů, takže si lze těžko představit, jak by za této situace bavorský premiér Seehofer ve straně obhajoval rezignaci CSU na *Obergrenze* pro přijímání migrantů, což je předpoklad pro koalici se Zelenými.

Budoucí česká vláda by neměla očekávat žádné větší posuny v německé evropské a zahraniční politice. Zásadní požadavky

AfD (ukončení transferové unie, odchod SRN z eurozóny, stop evropské armádě, obnovení kontroly německých hranic) jsou ve střednědobém výhledu nerealizovatelné. Některá další témata AfD již tak utopicky neznějí, např. ukončení protiruských sankcí a zapojení Ruska do mezinárodního bezpečnostně-politického systému. Předseda FDP Lindner před volbami podpořil uznání ruské anexe Krymu a „ruskou kartou“ by v tomto smyslu mohla při povolebních koaličních jednáních hrát i CSU; Seehofer bude nutně potřebovat v této či jiných záležitostech (migrace) vyjednat pro Bavorsko hmatatelné ústupky, jinak CSU v zemských volbách v příštím roce hrozí ztráta absolutní většiny.

Posílení česko-bavorských styků, resp. nějaká forma alespoň neformálních kontaktů Bavorska, Visegrádu (a Rakouska), je proto jednou z možných trajektorií budoucí české zahraniční politiky. Nejdůležitějším úkolem však zůstává všestranná příprava na další možnou migrační krizi; Německo je pro nás nadále nejen spojencem a partnerem, ale i hrozbou.

Vladimír Handl

Fakulta sociálních věd UK

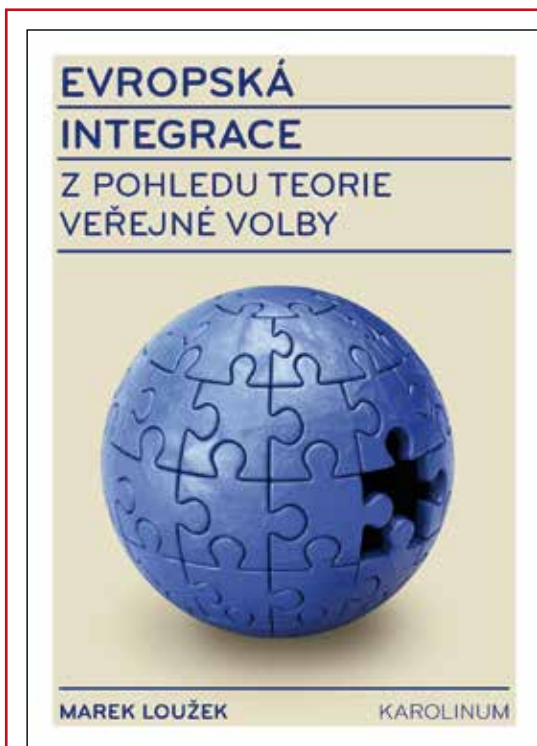
Souhlasím s tezí, že volby podstatným způsobem mění německou politickou mapu, není nicméně ohrožena německá stabilita, prosperita ani zahraničněpolitické směřování. Důležité ovšem je, aby Německo mělo v dohledné době funkční a akceschopnou vládu. Zřejmě se podaří vytvořit koalici

CDU/CSU s FDP a Zelenými (předpokladem je kompromis mezi CDU a CSU). Její hlavní výzvou bude formování evropské politiky. Jedna její dimenze je neproblematická: konsolidace EU-27, zejména fungování jednotného vnitřního trhu – na této agendě se německé strany shodnou (do jisté míry včetně AfD), navíc představuje tedy pole pro spolupráci i s ČR.

Druhá dimenze je pro ČR, jež není součástí eurozóny, ale nechce zůstat na periferii, může představovat problém: německá vláda bude (zejména pod tlakem Francie) hledat přijatelnou míru reformy EU a zejména eurozóny. Liberální FDP a CSU zablokuje jakýkoli krok směrem k rozpočtu eurozóny a formálnímu ustavení dluhové unie, kdežto Zelení si finanční transfery představit dokážou a Angela Merkelová bude (jako v řadě dalších otázek) moderovat hledání kompromisu. Na druhé straně Zelení se svou jasnou kritikou Ruska v rusko-ukrajinském konfliktu budou podporovat politiku Angely Merkelové a bránit pragmatizaci přístupu k otázce sankcí. Dá se čekat, že prioritou východní politiky koalice bude internacionalizace řešení konfliktu v Donbasu; k té by měla přispět i ČR.

Vstupem AfD do Spolkového sněmu není ohrožena německá demokracie, ale politická kultura. Styl strany byl založen na provokaci a překračování tabu (kulturních i historických). Pro ČR je problematická i nacionalistická mobilizační rétorika – naše historická paměť ukazuje, že se dosud každé nacionalistické vzepětí v Německu dříve nebo později obrátilo mj. proti sousedům. Na druhé straně úspěch AfD vedl k oživení politické debaty a stra-

NOVINKA

Nakladatelství **Karolinum** nabízí knihu **Marka Loužka „Evropská integrace z pohledu teorie veřejné volby“** (2017). Evropská integrace se dostala do krize. Unie trpí demokratickými deficity, důvěra občanů v ni je nízká, vyhrtily se problémy eurozóny, eskaluje migrační krize a některé země (jako např. Velká Británie) podnikají kroky k vystoupení z unie. Cílem monografie je uchopit evropskou integraci z pohledu teorie veřejné volby. Kniha by neměla chybět v knihovně žádného ekonoma, politologa ani experta na Evropskou unii.

205 stran.

objednávky na: www.cupress.cuni.cz

na sehrává důležitou reprezentativní funkci; toto volební období ukáže, jestli se stane konstruktivní opozicí, jak slibuje Jörg Meuthen.

Petr Hampl
sociolog

Když před nějakými více než sto lety se tehdejší marxističtí a anarchističtí revolucionáři pokoušeli definovat, kdy nastává revoluční situace, všimli si, že jedním ze znaků revoluční situace je to, že vládnoucí skupina začíná projevovat známky slabosti. Dnes už skoro nikdo nečte staré bolševiky, ale všichni si intuitivně uvědomují, o co jde. Kancléřka potřebovala Němcům a celému světu ukázat, že dovede AfD zadupat do země stejně, jako zadupala do země Pégidu.

Lidé, kteří dnes v Německu vládnou, nasadili absolutně všechno, co měli k dispozici. Totální mediální blokádu, zastrašování, zatýkání, domovní prohlídky, samozřejmě drtivou finanční převahu, přepadání členů AfD na ulicích, vytloukání jejich oken, vyhazování z práce těch, kdo AfD podporoval,

rozšiřování nejrůznějších lží... Je možné říct, že nic nezanedbali. Ale nestačilo to. AfD je třetí nejsilnější strana. V Sasku dokonce zvítězila.

AfD nebude určovat německou politiku, podstatné ale je, že vládnoucí moc ukázala slabost. To neznamená, že bude následovat rychlá změna poměrů. Ale zcela jistě praskla další obruč.

Luboš Zálom
blogger

Morálním vítězem německých voleb je bezpochyby Alternativa pro Německo, která jako jediná hlasy získala, na rozdíl od ostatních stran, které podporu ztratily. Růst stran charakterizovaných obecně jako alternativní pravice po celé západní Evropě sice můžeme na první pohled vyhodnotit jako blýskání se na lepší časy, ale příklad brexitu ukazuje, že současné mocenské elity jsou natolik odtržené od reality a zaťaté ve svých postojích, že na nějakou skutečnou změnu v politice vůdčích zemí EU si teprve budeme muset počkat, a to samé platí i pro Německo.

Jeho politika, ať už z povolebních vyjednávání vzejde jakákoliv koalice, pojede dál ve svých kolejích, včetně postojů k malým členským zemím, jako je ČR. Vnucování své vůle v otázkách, jako jsou např. migrační kvóty nebo fiskální unie, bude přinejmenším stejně vehementní jako doposud. V této věci se pro nás prakticky nic nemění: smyslem naší politiky pro další roky bude i nadále uhájení maximální možné suverenity oproti mocenským choutkám probruselské politické aristokracie, mezi níž lze právem počítat vůdčí německé politiky.

Pokud jde o příklad AfD pro naši politiku, poučení se nabízí pro strany, které by chtěly jít jejím příkladem a stát se smysluplnou pravivou alternativou se skutečným potenciálem do budoucna. Je sice pravda, že německé problémy a témata, s nimiž AfD uspěla (migrace, islám), zatím nejsou u nás přímo pocíťované (u nás je zatím spíše chápána morální rovina těchto otázek, než že by měly přímý vliv na politiku jako takovou), ale tím, jak nás bude německá politika i nadále ovlivňovat, budou tato témata chápána veřejností jako klíčová. Strana, která bude další čtyři roky od AfD pozorně opisovat alespoň v těchto dvou důležitých tématech, může být překvapením příštích voleb.

Začarovaný kruh kolem Severní Koreje

Ladislav Jaki
člen správní rady IVK

Severní Korea děsivě zbrojí. Světové společenství a především USA rezolutně požadují zastavení severokorejských zbrojních projektů a přikládají k této rezoluci žádosti hrozbu masovým vojenským zásahem. V reakci na tuto hrozbu Severní Korea děsivě zbrojí. V reakci na to USA, NATO a všechny velmoci (v různé míře) stupňují své hrozby. V reakci na to Severní Korea děsivě zbrojí.

Lze nějak přetnout tento začarovaný kruh? Lze, ale dosud se tím rozhodující světové mocnosti (především USA, jejichž odpovědnost je v tomto konfliktu zdaleka největší) nijak nezabývají. A proč a jak byl vlastně tento kruh „začarován“? I to lze pochopit, ale také se tím dosud nikdo viditelně nezabývá.

Světové společenství vůči Severní Koreji používá celou škálu nástrojů s cílem tamní režim usměrnit. Od sankcí a embargů přes diplomatický nátlak až po explicitní varování před přímou vojenskou akcí, zničením režimu a třeba i celé země. Jaké mohou tyto nástroje (především ona vojenská hrozba) přinést výsledky?

Jsou v zásadě tři teoretické možnosti. USA (a některé další síly) budou adresovat Severní Koreji jedno stále silnější varování za druhým, až se z toho stane folklór na způsob sedmistého šedesátého pátého už skutečně posledního varování, vyslaného Čínou Sovětskému svazu během pohraničních sporů na Ussuri v 60. letech. Severokorejci budou mluvit cosi o karavaně a štěkajících psech či o psovi, který štěká, ale nekouše, o hoře, která porodila myš, a možná přidají nějaké jiné asijsky poetické urážlivé přirovnání. Pro doma pak bude mít Kimův režim trvalý vítaný argument, že utužování diktatury je přece vynuceno vnější hroznou. Autorita USA a dalších zemí hrubě utrpí a bude terčem posměchu. A dobrodružné režimy i jinde po světě dostanou signál, že podobné hrozby je třeba vždy vydělit stem.

Možnost číslo dvě: hrozby budou šroubovány do tak neúnosné míry, až budou mít USA pocit, že než zažít blamáž, bude nutno nějaký útok opravdu provést. Útok na zbraněmi napěchovanou zemi plnou odhodlaných fanatiků. Nešlo by o omezený jednorázový vojenský zásah, jak snad někdo sní. Výsledkem budou ohromné válečné hrůzy, zničená země na obou stranách demarkační linie, následný rozvrat a chaos na minimálně celou generaci pro mnoho milionů lidí.

Možnost číslo tři: Kimovi se díky americké vojenské hrozbě rozsvítí v hlavě, zruší armádu, rozpustí svou stranu, vypíše svobodné volby a zastřelí se. Severokorejci si nadšeně zvolí vládu práva a demokracie a začnou šťastně nakupovat coca colu a hamburgery.

**Zbraně slouží k tomu,
aby k žádnému boji nedošlo.
Slouží k odstrašení.**

Ne, jiná možnost, bohužel, neexistuje. Soft verzi varianty dvě už jsme vyloučili, nutně by přerostla v čistou dvojku. Jakási soft verze varianty tři, o které možná sní američtí a jiní stratégové (tedy zastavení eskalace zbrojení, připuštění mezinárodního dozoru nad zbrojními projekty, likvidace všech zbraní hromadného ničení a alespoň částečné uvolnění režimu), je ještě méně pravděpodobná než dost fantastická základní varianta tři. Proč? Vysvětlit to bylo důvodem vzniku textu, který právě čtete.

Proč vlastně státy budují svůj vojenský arzenál? Anebo obecněji: k čemu vůbec slouží zbraně? Odpovědět umí každé malé dítě. K boji s nepřítelem. K obraně nebo k útoku. To ale není odpověď úplná.

Nejčastěji totiž zbraně slouží k tomu, aby k žádnému boji nedošlo. Slouží k odstranění. K odstranění případného útočníka. Ve velké většině případů mají zbraně tuto funkci v rukou toho menšího, slabšího, toho, který dobře ví, že nemůže střet s potenciálním protivníkem vyhrát (proto ho ani nenapadne na něj zaútočit, prohrál by), ale chce vyslat zprávu, že protivníka bude jeho vítězství bolet. A že by si měl rozmyslet, zda mu takové vítězství stojí za to.

Funguje to tak po miliony let i v přírodě. Před případným útokem se živočišové chrání několika zásadními způsoby: maskováním (stát ale přehlédnout nelze), útekem (stát neumí utéct), brněním (hraniční pevnosti a obranné linie však v minulosti byly mnohokrát překonány) nebo právě odstrašením. Ne, vosy vás nepřemůže. Ona to ví, vy to víte také. Když ji zmáčknete v ruce, snadno ji zabijete. Svým žihadlem a už i svým zabarvením vás však varuje: ano, když budeš chtít, zabiješ mě, ale pořádně tě to zabolí. Stojí ti to za to?

Tato taktika je vlastní mnoha zejména malým tvorům. A tak často mnohem větší a silnější útočník raději couvne, protože případné poranění by ho i v případě vítězného boje mohlo přijít draho. Svou schopnost způsobit útočníkovi bolest ale musí ten menší demonstrovat hlasitě a viditelně.

A jak je to mezi lidmi? Stejně. Vrhací zbraně a později luky zajisté vznikly jako nástroj k lovu. V dějinách lidské civilizace však sehrály možná ještě zásadnější roli. Setřely rozdíl mezi silnými a slabými. Nebo tento rozdíl podstatně zmenšily. Najednou se i silný začal bát, že mu vše neprojde, že si nemůže od slabých vzít, co se mu zachce. Najednou měl důvod se obávat, že rána i od slabšího ho může pořádně zabolet. Společnost se tak začala organizovat daleko složitěji než ve svých počátcích.

Podrobně o tom píše například Christopher Boehm v knize Hierarchy in the Forest (2001). A dávno před ním řecký historik a autor knihy Peloponéské války Thúkydídés, když cituje pláč jednoho Athéňany zajatého spartského bojovníka nad tím, jak šipky nerozlišují mezi statečnými a zbabělými, nebo mezi silnými a slabými. Jeho svaly a bojový um na athénský luk nestačily.

Střelné ruční zbraně posunuly tento vývoj kupředu ještě zásadněji. Ne nadarmo se o Samueli Coltovi říkalo, že díky jeho revolveru přestalo v Americe bezvýhradně platit právo silnějšího. A pokud se posuneme ještě o sto let po Coltovi, musíme uznat, že studená válka nepřerostla ve třetí světovou válku z jediného důvodu: kvůli odstrašujícímu efektu jaderných

zbraní. (O to úsměvnější je letošní Nobelova cena míru hnutí, které chce odstranit právě tuto nejlépe fungující pojistku míru všech dob.)

A tím jsme se dostali od živočichů a historie k současnosti a k napětí kolem Severní Koreje. Opravdu nám chce někdo namluvit, že Severokorejci se chystají napadnout Ameriku, Japonsko nebo svého jižního souseda? Je strašně jednoduché představit si svého protivníka jako šilence bez logiky. Ale jako ani Hitler, tak ani Kimové a mnoho dalších diktátorů žádní šilenci nebyli a nejsou. Chovali se naopak většinou velmi racionálně, zvrhlý byl „jen“ jejich cíl. Ale na cestě k němu obvykle postupovali logicky přesně tak, aby svého záměru dosáhli. Co je cílem severokorejského režimu? Udržet svou moc, udržet svůj bizarní krutý systém, který je kombinací orientální dynastické despotie a kuriózní ideologie naprosté vypjaté soběstačnosti čučče.

V tomto konfliktu neplatí, že co nejde silou, půjde ještě větší silou. Chce to přesný opak: jednat, komunikovat, odbourávat strach a nedůvěru, obchodovat, pěstovat styky. A časem se ten režim sesype sám, protože jen skrze vztahy, ne přes izolaci může do Severní Koreje prosáknout demokracie.

Je v zájmu tohoto režimu rozpoutat konflikt, ve kterém by byl zcela určitě smeten? Dozajista není. Proč tedy tak zbrojí? Protože se bojí. Má čeho se bát? Samozřejmě. Bez odstrašující síly, kterou disponuje, by byl dávno zvenčí svržen podle mnohokrát vyzkoušeného receptu na vývoz demokracie. I svalnatými a nemoudrými slovy současného amerického prezidenta Donalda Trumpa mu dává okolní svět neustále najevo, že si přeje jeho svržení třeba

i násilnou cestou. Tak se Kim Třetí všemi silami snaží vyslat vosí signál: ano, zničíte mě, pokud budete chtít. Ale bude vás to bolet.

Má tedy za této situace smysl harašení hrozbami a zbraněmi? Léčit situaci vzniklou strachem vyvoláním strachu ještě většího? Nemá. Je to kontraproduktivní. Vede to právě k onomu začarovanému kruhu: Kim dostane další důkaz, že hrozba je reálná, a tak ji svou další zbraní chce odvrátit vzkazem, že umí oplatit i ve smrtelné křeči (jako včela) útok způsobem, který zabolí i toho nejsilnějšího. Plus, jak už bylo řečeno, má ospravedlnění pro karabáč ve své ruce proti vlastním lidem, protože v situaci vnějšího ohrožení to přece prý jinak nejde.

Ne, ani v tomto konfliktu neplatí, že co nejde silou, půjde ještě větší silou. Pokud si přejeme konec severokorejského krutého režimu (a to si přeji snad všichni demokraté na světě), je třeba skoncovat s dosavadní neplodnou a riskantní taktikou výhrůžek. Chce to přesný opak: jednat, komunikovat, odbourávat strach a nedůvěru, obchodovat, pěstovat styky. A časem se ten režim sesype sám, protože jen skrze vztahy, ne přes izolaci může do Severní Koreje prosáknout demokracie.

Prvních třicet let svého života jsem prožil v komunistickém Československu. A vzpomínám: brali jsme za zradu demokratických zemí, když mezinárodní hokejová federace pověřila opakovaně pořádáním mistrovství světa v ledním hokeji komunistické Československo? Vyčítali jsme to světovým hokejovým pohlavárům a politikům jako kolaboraci s totalitním režimem? Ne, uvítali jsme další šanci nakouknout do svobodného světa. Přáli jsme si, aby demokratické země vyloučily naše sportovní či kulturní reprezentace ze všech soutěží jako trest za komunistický režim? Ne, každá dírka do železné opony byla dobrá. Není to trochu k zamyšlení i v souvislosti se Severní Koreou?

Politický komentář IVK č. 55, 9. října 2017.

Předplatné

**institut
VÁCLAVA
KLAUSE**

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 660 Kč.

Studentské předplatné 330 Kč.

Noví předplatitelé dostanou všechny publikace vydané v první polovině roku.

predplatne@institutvk.cz